

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 3 frt — kr. Negyed évre - frt 75 kr.
Fél évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 6 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket úgy a kiadóhivatal, mint a Reiter-
ügynökség Budapesten jutányosan vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó:

SZILBER JÁNOS.

SZERKESZTŐSEG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellem
részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizete-
sek, hirdetmények intézendők.

A román „nemzet.”

— aug. 17.

Magyarország területén román nemzet nincs. Ezen a szent területen a történelem csak a magyar nemzet emlékeit őrzi, a törvény csak a magyar nemzetet ismer, az intézményeket csak a magyar alkotó keze hozta létre.

Igenis, vannak emberek, a kik oláhul beszélnek, a mint hogy sokan németül is, tótul is, szerbül is beszélnek, de nemzet csak egy van, a politikailag egységes magyar nemzet, melynek a magyar fajbéli polgárokkal teljesen egyenjogú tagjai az oláhok-, tót-, német- és szerb-fajhoz tartozó egyének.

Igy van ez beírva a közfelfogásban is, a törvénykönyvbe is; így volt a múltban és így lesz a jövőben. Ezer esztendőnek fejlődése hozta létre ezt az állapotot. Államot e helyen ember emlékezet óta egy nép nem tudott alkotni, csak a magyar.

A rómaiak jól értették az államalkotás mesterségét mégis csak száznegyven évig tudták kiállani ennek a földnek veszélyeit. A góthok, gépidák, longobardok, hunok, avarok, szermaták jöttek és mentek, szerencsét próbáltak, de gyökeret verni nem tudtak. Miért? Azért, mert a keleti és nyugati szellem áradatnak ellentétes hullámai ezen a helyen csaptak össze. Á ki ide telepedett, állandó zaklatásnak volt kitéve.

Minden világ-hódítónak utjába esett ez a föld. Minden nyugtalan nép felkereste vándorlás közben ezt a kövér országot. Itt csak olyan népfajnak lehetett maradása, mely úgy harcolt, mintha mindig készen volna a halálra és úgy dolgozott, mintha örökéletre számítana e földön. Ez a népfaj a magyar.

A mit más megcsinálni nem tudott: a magyar faj a földrajzi területből országot, az itt lakó népekből nemzetet, a földből és az emberekből együttvéve államot alkotott.

A magyarokkal együtt ennek az országnak fia az oláh is, ennek a nemzetnek tagja az oláh is, ennek az államnak polgára az oláh is. Azonban nem nemzet. Mert a nemzet: politikai és földrajzi fogalom. Az oláhnak vannak fajbéli tulajdonságai és népszokásai. De nemzeti szervezete és külön territoriuma nincs. Eddig sem volt; ezután sem lesz.

Oláh törvényhozást, oláh kormányzást, oláh izgatást nem ismer a história ezen a területen. Egyetlen okmány sincs arról, hogy az oláh faj külön földet birt volna, külön kormányzásban részesült volna. Európa történelmi fejlődésében és közjogában ez a föld magyar földnek van felvéve, koronánk mint magyar korona szerepel, háborúink és békekötéseink, magyar háborúk és magyar békekötések valának. Ezen a föl-

dön a história más népnek nem adott nevet, mint csak a magyarnak.

A mi ebben az országban jó és rossz van, az mind magyar alkotás. Magyar törvényhozás törte szét azon ó-szláv békókat, melyekben az oláh faj sinylődött. Magyar fejedelem fordította le a bibliát oláh nyelvre, megvetvén alapját a faji kulturának. Magyar szabadságszeretet szabadította fel az oláhokat a jobbágyság igája alól. Magyar bölcsesség tette erőssé és egységessé a hazát az unió-törvény által; Magyar kar oltalmazta e hazában a népszabadság ügyét a jogtalan betörő osztrák és orosz hatalom ellen. Magyar szellem hozta létre az önkormányzati intézményeket, a parlamenti rendszert, a kormányzat felelősségét, a polgárok jogegyenlőségét, a vallási türelmet, a sajtó szabadságot. Azt, hogy itt nem az idegen osztrák uralkodik, hanem mi magunk valamennyien, az oláh nyelvű polgár épen úgy, mint a magyar nyelvű polgár, azt a magyarok bátor küzdelmének és szívós kitartásának köszönhetjük.

Nincs nagyobb áldás mint szabadnak lenni. És mi szabadabbá tettük az oláh embert. Nincs megnyugtatóbb érzés, mint a meg nem háborítható tulajdonnak érzése. És mi az oláh embernek tulajdonába adtuk azt a birtokot, a mit addig csak művelt. Nincs méltóságosabb állapot, mint az a tudat, hogy úgy be-

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

Monóklifalvi Bandaházy Kázmér dr.
levele Esztetikáné szül. Jourossy
Amalvyna Ő nagyságához.

— Eredeti tárcza. —

Nagyságos asszonyom!

Multkori jourján — így írja levelében — lehagolt kedélyálatom miatt szokott jókedvem helyett, unalmas blazirt voltam, s úgy vette észre, jourjai nekem nem tetszenek. Megvallom nagyságos asszonyom, hogy lehagolt voltam, még pedig azért, mert jegyesemet három hét előtt kísértük nyugalomra. S elhíheti nagyságos asszonyom, hogy ily stádiumban jókedvet még csak szimulálni sem lehet. Azt hiszem, hogy elég felvilágosításul e szomorú valóság konstataciója . . .

Most pedig nemcsak az ön jourjairól akarok egyet-mást elmondani, hanem a jourokról általában.

Kezdjük mindjárt azon, hogy ki jogos jourokat adni? Szerintem mindenki, a kinek pénze vagyona hozzá. Adhatja azt ur, iparos, paraszt, azzal a különbséggel, hogy az

egyik neve jour, a másiké lakoma, a harmadiké meg Henrik barátom szerint „csiricsaré.” Mágúás családok szoktak mindenestre jourokat adni, melyeken előkelőségek szoktak részt követelni magoknak. S szerintem a mágúás jourozhat csak, mert neki már születésénél fogva joga van hozzá. De, hát mi nagyságos asszonyom, ne tegyük magunkat nevetségessé az által, hogy szerény uzsonnánkat journak nevezük! Én például 1200 frtos hivatalnok vagyok lányaim már a libuskorból a bakfiskorba léptek s én az ő kedvükért csak uzsonnát fogok rendezni, s nem — jourt. Hogy miért ezt kifejtem önnek azonnal.

Nézze csak nagyságos asszonyom; nekem tuiszerényen kell élnem, hogy csekély fizetéséből jourokat is, meg pazar toiletteket készíttessenek *Ampiromália és Skroflikarabella* leányomnak. Hol van még a házbér, az iuas, szakácsné, szobalány és a komorna fizetése? . . . Látja kérem nem heuczeghetünk pénz nélkül. Ha pedig nincs sem ész, se pénz, akkor fölösleges a — jour is. S én bevallom itt nyíltan, hogy ezért nem adtam és nem fogok adni jourt soha!

Özv. Bambusz nádaly Arabella Ő nagysága

pedig azért nem ad jourokat, mert nem akar fiatal embereket „hizlalni.” Nem akarja, hogy a modern szalonok tipikus alakjai asztalánál üres fejjel tüntessenek és egy pár regényből betanult phrassissal mutassák be szellemességük lényegét. Nem akarja, hogy monoklis gigerlik bokóljának neki, hogy aztán *Galisztassy Zebulunék* pletykát terjesszenek róla. Elvégre, ez is ok arra hogy — jourt ne adjunk!

Nézzük most már *Illatszerefalussy Szendeffy Ökrös Timfonalikálizália* Ő nagyságának jourjait, a ki egyébként, kedves, szeretetreméltó, jeles háziasszony, s megyszerte hires dzsentrí család sarja, a kinek már eladó gyönyörű lányai vannak. A szőke Fumigávia és a barna Sosehallgatinia. A két kisasszony kedvéért hetenkint 4 szer van jour és 3-szor soirée. Hivatalos szokott lenni a dzsentríken kívül néhány doktor, hivatalnok és a helybeli redakció néhány „számottevő” tagja, valamint az aranyifjuság vezérei, kik közül egy szépen ad elő monológokat, a másik zongorázik művésziesen, a harmadik szebben hegedül a cigánynál, a negyedik udvarolás közben utolérhetlen genie. Így aztán kellemesen

szélhetünk, a mint akarunk és úgy irhatunk, a hogy jónak látjuk. És mi az oláh embernek szólás és sajtószabadságot szereztünk. Az élet nehéz problémái között legnagyobb vizsgálat, ha tudjuk, hogy küzdelmi erélyünket, nem sorvasztja el a mások kiváltsága. És mi jogegyenlőséget biztosítottunk az oláh ember számára.

Mit kívánunk ezért? Kívánjuk-e, hogy vallását elhagyja? Nem: hiszen egyházi önkormányzatot alkottunk számukra. Kívánjuk-e, hogy kulturájában ne fejlődjen. Nem: hiszen annyi iskolát tart fenn, annyi lapot szerkeszt, annyi könyvet nyomtat, a mennyit épen akar. Kívánjuk-e, hogy faji sajátosságait, nyelvét megtagadja? Nem: hiszen külön törvények intézkednek nyelvének jogairól.

Mit kívánunk tehát?

Azt, hogy miután megosztottuk velük jogainkat, viszont osztozzanak velünk a kötelességekben is. Azt kívánjuk, hogy ragaszkodjanak ahhoz a földhöz, mely nekik is kenyeret ad, ahhoz a hazához, mely nekik is jogod ad, ahhoz a nemzethez, mely keblére ölelte őket, egyenlőséget és szabadságot adva nekik. Azt kívánjuk, hogy itt keressenek boldogítást, ne pedig egy idegen országban; hogy becsüljék meg intézményeinket és engedelmeskedjenek a törvényeknek; hogy munkálkodjanak a haza javán és ne a haza kárára. Ne ellenségek legyenek, hanem testvérek; ne a gyűlölet vezérelje, hanem a szeretet; ne hazaárulók legyenek, hanem hazafiak!

De ők nemzet akarnak lenni. Jól tudják, hogy ez a szó hazánk földarabolását jelenti. Mindegy. A fajszeretet erősebb bennök, mint a hazaszeretet. Okos szóra nem hallgatnak, jó tanácsot el nem fogadnak. Nem a józan megfontolás vezérli őket, hanem a fanatizmus. A multat nem ismerik, a jövővel nem számolnak. A viszony, melyet irányunkban táplálnak: gyűlölet, rágalmozás, átkozódás, szitok. Va-

kon, elkeseredve, szilaj dühvel rohan az — ösvény felé.

Egyet mégis meggondolhatnának. Azt, hogy ezt az országot még sem abból a célból foglalta el és tartotta meg a magyar, hogy most, ezer évnek viszontagsága után, megkínálja vele az oláhokat. A kinek van bátorság az inkább, hát jöjjön és vegye el. De adni, nem adjuk.

Vadállat az emberben.

Két büneset tartja izgatottságban az egész országot. Az egyik a kis-pesti cipész rémtette, a ki az egész családját kiirtani szándékozott, másik az erdészé, a ki egy milliómost gyilkolt meg. Nálunk is, a hol nem szükkölködünk borzalmas esetekben, mind a két eset mégis figyelemre és tárgyalásra méltó

Kimagasló jelenség, hogy mind a két eset hirhelt hőse tanult, értelmes ember, a kik teljes tudatával birta cselekedetük büns voltának. Mind a ketten annyi értelemmel voltak felruházva, hogy az állatot, a vad szenvedélyt leigázhatták volna önmagukban. Mint a két esetben a gyilkosság oka volt a pénz. Egyik nem tudta kifizetni házbéréit; a másik jogosnak vélt követelését nem kaphatta meg áldozatától. Az egyik nem a kegyetlen háziúrón állt bosszút, hanem családját öldöste le; a másik meg bosszút állt azon, a kit sorsa megrontójának vélt.

Ismerjük mi az élet nyomorait s keserűségeit. Azon körben, a hol hivatásunkat teljesíteni kötelességünk, minden alkalmat megragadunk arra, hogy úgy az állam, valamint a társadalom figyelmét felhívjuk a nyomorra, annak lehetőleg orvoslását sürgetve. De nem ismerjük el soha a nyomort sem jogos indító oknak arra, hogy a vadállat ébredjen föl az emberben s győzedelmeskedjék agyán.

Föltételezve még azt is, hogy valaki nem kicsapongó életmódja folytán, hanem önvétke nélkül kerül nyomorba; még nincs joga sem isteni, sem emberi törvényekkel ahhoz, hogy ártatlan családtagjait életöktől fossza meg. Föltételezve azt, hogy

valakinek igazságos követelését nem akarják teljesíteni; ez a körülmény, még nem ad jogot senkinek sem arra, hogy embertársa élete ellen törjön.

Hová jutnának az állam és az emberi társadalom, ha mindenki saját magának birája akarna lenni s jogositva érezné magát arra, hogy övének, vagy idegeneknek életét vegye el, a mint s a mikor ez neki tetszik? Ez az állapot nem lenne többé emberi társadalom. Ez az auarkianál is több: a fené vadak élet-halál harca egymás ellen. Sőt még enuél is több. Mert az állatvilágban is utálattal jegyzik föl azon állatok neveit, a melyek saját véreik ellen agyarkodnak s kivált, a melyek saját gyermekeiket is megölik.

Szomorú érv az értelmes emberek által elkövetett gyilkosság mindenkor azon állítás mellett, hogy a civilizáció, az emberiség művelődése sem képes elnyomni az emberben a vadállatot. Egy gyöngye pillanatra elég arra, hogy tönkre tegye egész családját s önmagát is.

Az ilyen kétségbeesett tetteket teljesen ki nem menthet semmiféle körülmény.

Bizonyos azonban, hogy a nyomor, a kétségbeesés, a fölindulás stb. enyhítő körülményekül szolgálnak. Érthetővé teszik az állati szenvedély fellángolását, — de azért, büni, büni marad.

A legszomorubb azonban az a tapasztalat, hogy az ilyen bűnök leginkább ott történnek, a hol a civilizáció összes áldásai ugyszólván összpontosítva vannak s a hol nagyobb az értelmesség.

A vidéken is lopnak, rabolnak és gyilkolnak, de a nagyszabású véres drámák színhelyei leginkább a nagy világvárosok.

Miért? Azt szokták erre felelni, hogy azért, mert itt üti föl táborát a nyomor. Hát ez való igaz. De azért tessék mindenkinek meggondolni, hogy nem csak itt van a nyomor. Szegény falvakban, kicsinytanyákon bizony-bizony megköszönnek a nyomornak azt a mértékét, a melyek itt némelyek a legszörnyűbbre, gyilkosságra határozzák el magukat.

A nagy városok véres drámáinak legtöbbször az a rugójuk, hogy itt egymás mellett csinálják az emberek a dús gazdaságot

telik, mulik az idő, melyet pajzán jó kedv hajt előre.

Öszinteségemért nincs oka nagyságos asszonyomnak a nehezeltésre. Nagyzók vagyunk mi mindnyájan. Gyötör némely családokat a szereplési vágy, a feltűnési hajlam és a nagyzási viselkedés. Ezek oly társadalmi betegségek, melyeket mi kiirtani soha sem leszünk képesek.

Pardonnez mois! Most veszem észre miket fecsegek én itt! Nemde nagyságos asszonyom; én ezentul nem leszek „jorképes“, mert oly vakmerő voltam mindezeket elmondani? Sajaalom öszinteségem illetén megnyilatkozását, de kénytelen voltam megjegyezni, hogy a legutóbbi jorok mért ébresztettek ily visszatetszést bennem. Hogy ezt jogosan teszem, azt ki fogom még később mutatni . . .

A multkor Hájhétfalvayéknál voltunk jorok. Ott volt a „délamerikai ködvágó egyesület“ jogügyi tanácsosa, Senky Olivér dr, az ausztráliai czérnaöntödék csingerháti vezérigazgatója és még sok notabilitás. Pompásan mulattunk: szólt a zene, folyt a mumm és a pezsgő és perdült a sarkunk. Közben pedig hallgattuk a ház potrohos

urát, a ki utolérhetetlen anzágolásaival nagy-rabecsülésünket már régen kiérdemelte. Elmondta, hogy új függönyöket csináltatott a szalon ablakaira potom hatezer fleurért; bureauját párisi Munkácsiakkal festette ki 4000 francért; nyaralót építtetett 9000 holdas szőlőjében 70 ezresért; párisi komornákat tart 50 franc fizetés és teljes ellátásért; az angol derby nyertesait megvette másfémillióért, s most neki van a legszebb, legdrágább fogata, s egyszersmind a leginpozansabb tekintélye. Én persze csupa fül lettem ezek hallatára. Az öreg azt hitte, hogy Senky dokornak elveszi ezzel a nem-bánomságát, s leányát a kedves és művelt lelkületű fekete hajú Bigotteriát sikerül a Senky ur nyakába sózni. Az öreg felsült. Senky ur a telekkönyvben utána nézett és megtudta, hogy miként állnak az akciók. Hájhétfalvayéknak nincs semmi vagyonuk, mert az mind Hájhétfalvay szeretőjének a nevében áll, s nem becsületes uton jutott vagyonához, melyből annyira adta az előkelőt. Denique órási skandalum lett a dolog vége, a miről jobb, ha nem szólok egy árva hangot sem . . . . . Srum! . . . . . Elmoudhatnám még nagyságos asszonyomnak Soktelky és

Vagyonbányaj Xavér kétszáznegyvenezer forintnyi sikkasztási „esetét“ és jourjait, de hát mért rontsam én a más renoméját? . . . . . Srum! . . . . .

Mindezek után fogadja nagyságos asszonyom hamisítatlan nagyrabecsülésem mellett ragaszkodó tiszteletem, s kézcsokjaim, melyek után miudétig maradok igaz tisztelője

Monóklifalvy Bandaházy Kázmér dr
a szépnem házi oryosa

X.

HUMOR.

Szamar fülek.

Egy szerelmes poéta megpillantja imádottnak asztalán tulajdon verskötetét, melynek több lapjain szamar-fülek veszt észre. A kisasszonynak restelvéen szólui, oda lépett tehát atyjához:

— Mondja csak kérem, mért engedi meg, hogy a kisasszony azt a szép könyvet elrongálja szamar-fülekkel?

— Oh, higgye meg az a könyv megérdemli a szamar-fülekét!

és a nyomort. Élvezetek kínálkoznak mindenki számára, de azokat igénybe csupán az veheti, a kinek ahhoz pénze van. És mivel sokan vannak, a kiknek nincs, szereucstlenebbnek érzik magukat, mint azok. a kik bár nyomorban vannak, de élvezetek nem csábitják őket.

Ha figyelemmel kísérjük a nagyvárosok büneseteit, csakhamar tapasztalni fogjuk, hogy a legidegrázóbb drámák hősei oly egyének, a kinek valaha módjukban volt az élvezetekben részt venni, s bünt követnek el akkor, midőn tovább már nem tuskálkodhatnak az élvezetekben.

Fájdalom, ez ellen alig tehet bárki is valamit. Azért a helyett, hogy ilyen alkalmat megragadnánk bárki s bármely tényező el en való támadásra, ajánljuk a szülőknak, a nevelőknek, hogy a gyermekek fogékony lelkületéből az erkölcs, az Isten felelem, a becsületesség, a törvény tisztelet stb. tanítása által igyekezzenek kiűzni a — vadállatot.

Ujdonságok.

— **Karvaly** című élelzapunk néhány száma czimkép nélkül fog eleiute megjelenni, mert annak megrajzolása és az *öntvény gáivánizálása* több időt igényel. Annyit azonban előre elárulhatunk, hogy a „*Karvaly*“ csinos kiállítású lesz és hisszük, hogy olvasó közönségünk teljes megalégedését kifogjuk érdemelni

— **A templom előtti zászlótartó** rud majduem szereucstlenséget idézett elő N. B. Assz. napján. Lévén ekkor ugyanis hatalmas szél, mely alkalommal ezekre menő tömegnek prédikált *Bráz Béla* káplán ur. Egyszerre csak hatalmas robaj- recsegéssel a nemzeti színű rudat a szél földhöz vágta. Szereucstlensére azonban csekély ijedségen kívül nagyobb baj nem történt.

— **Halálozás.** *Baghy Gerő* földbirtokos hosszas betegség után elhunyt. Temetése f. hó 16-án ment végbe a rokonnok és ismerősök óriási részvéte mellett. Áldás lengjen hamvai felett.

— **Szárnyaló** hír. Városunkban azon hírkelt szárnyra, a melynek azonban valódiságáról nem kezeskedünk, hogy *Szöke Illés* tanácsbeli állásáról lemond. Ha ez való, úgy a magistrátus egy valóban nevezetes tehetséggel fog megfogyni, mert a hivatalos jelentések egyik nagyérdemű szerkesztőjét fogja benne elveszteni, ki „az indítványokat pártolni szokta ugyan, de nem kebelez“ és a ki a vályogveretés megtekintése czéljából indul a serház felés végtére kiér valamelyik tanyai iskolához, — már mint jelentéseiben szokta magát kifejezni — ahhoz nem kell kommentár. Csak *Sóhlya jegyző* urnak tudunk gratulálni, ki a nagyon is sok hivatalos jelentések megolvasásától s egyben a hozzáfűzött írásbeli dolgoktól lesz megmentve. Lemondásának indoka az annyi port felvert egyházipolitikai törvények végrehajtása tárgyában leli megoldását, melynek az öreg ur egyáltalában nem lévén barátja, véghetetlenül haragszik, hogy a községi közgyűlés, az anyakönyvezetői hivatal részére, mint a hogy meg volt parancsolva, hivatalos helyiség létesítését rendelte el. — A jelentésekben egyébiránt az is befoglaltatik. Tisztelt erdő czimen levő kimutatás ur! „Az indítványt pártolom, de nem kebelezek“ és „már tetszik tudni, hogy ilyen tájban, mikor a nem alólról szimatol, akkor az idő jövőben csöre változik.“

— **Esküvő.** *Braun Vilmos* szegedi tekiintélyes kereskedő ma esküszik örök hűséget *Wellisz Mariska* kisasszonynak a helybeli izr. templomban.

— **Nagy tűz volt** az elmúlt hétfőn délelőtt a rétben, mely alkalommal több mint 80 boglya széna elhanvadt.

— **Sajtóper.** Gyakran van alkalma a szegedi sajtóbiróságnak a csongrádmezei szenzációkkal foglalkozni. Mint lapunkat értesítik szeptember hó 28-án ismét csongrádmezei ügy elbirálása végett ülnek össze az esküdtszék tagjai. E napon lesz ugyanis a végtárgyalás megtartva a *Novák József* irodalmi ügyész által *Kovács Kálmán* gyévi barát ellen indított sajtóperben.

— **Vásárhelytől Csongrádig sephin.** Városunk aranyifjúságának két előkelő tagja, névszerint: *Horváth Sándor* bpesti tanár és *Tary János* joghallgató a múlt kedden *Vásárhelyre* rándultak sephin. Kora reggel indultak s már este 9 óra felé városunkba érkeztek, hol a jóbarátok és ismerősök meleg óvácziókban részesítették a sport törekvő pártolóit.

— **A bucsu-bálakról.** Bucsu-bálaink az idén abszolute nem sikerültek. Hogy mi ennek az oka, azt nem tudhatjuk. Sejtteni azonban merjük s nem csalatkozunk, ha azt állítjuk, hogy oka ennek azon *társadalmi félszegség*, mely a 19-ik század vége felé mindegyik osztályba beférközött. Láttuk a *tüzoltó-bálat*, mely anyagi tekintetben alig mondható sikerültnek. A *tüzoltó-bál* tudvalevőleg olyan bál, melyen intelligenciánk is részt vehetne, ha nem derogálna neki azon tudat, hogy a kis libusok önértetén cserbát ütne azon eljárás, mely szerint *iparosok* lejtének velők a tánczot. Ilyen előitéletekkel vannak bizonyos körök garuizozva, melynek aztán az szokott az eredménye lenni, hogy — *tüntetőleg* távol maradnak Akaratlanul is eszünkbe jut erre *Halassy* coupléja: „pedig a természetrajz szerint . . . stb.“ Most pedig áttérünk a „*a polgári-kör*“ *bálijára*. Mondhatjuk, hogy ez *legérdekesebb* bál volt. Ki látott már *bálat rendezőség nélkül*? Nos mi látunk! Volt is ott oly zürzavar, a minőt *Babilou* óta alig látott a hamar halandó emberiség. A cigányok gorombáskodtak, a vendéglős pedig nagyon élelmes embernek bizonyult, a ki a *nagyobb humor kedvéért* egy járásbirósági díjuokot tüntetett ki a *főpinczéri* teendőkkel, s ha valaki illetlen magaviseletéért alapos rendreutasításban részesítette: hát mindig felébredt benne a sértett önértett (?) mely ilyen kifakadásban nyilatkozott meg: „*Khérem vedje thodomásol, hodj én vodjom mogomot edj thekintethes túrvényszéki hivotolnok o helybeli nocságos járásbiróságnál! Khikhérek mogomnokk-nek!*“ Persze ilyen scénákon *pazarul* mulatott a publikum, sőt néha meg is tapsolta a szeljemesen élelmes főpinczért. Néhány lovagias affér is „*akart lenni*“, de hát ezekből nem jett semmi, daczára annak, hogy a segédekét másnap délig várták az érdekelt felek . . . A táncz egyébként hajnal-hasatáig tartott, csak a kocsmáros dühöngött és szeretetreméltóan enyelgett a publikummal! . . . Jövöre kérünk rendezőséget! . . . És kérünk udvariasabb cigányokat. „Hogy á Devlá vigye el á csunyáját!“ . . .

— **Verekedések.** Az ily bucsubálak alkalmával elkerülhetlenek a verekedések. Több kurta korcsmában megkéselték egymást a legények. Így a „*Berugott Kacsához*“ czimzett korcsmában *Madzag Antal* úgy szurta oldalba *Nadrág Jóska* cigány

primást, hogy az menten elájult, s most a korházban ápolás alatt van.

— **Nagy Ida** zsuppon. A múlt kedden délelőtt vándor cigánykaravánt fogott el csendőrségünk, mely ualóműző foglalkozásul a — lopást tűzte ki. Több lopás és rablás rájuk bizonyult, s a tetteseket nyomban a járásbiróság börtönébe kísérték.

— **Betörés.** *Szentesi* levelezőnk írja, hogy a f. hó 9-ről 10-re viradó éjszakán ismeretlen tettes betörte *Garai Csák Bálint* I. tized 83. sz. házának utcai ablakonát és a szobából egy dunuát tolvajolt el. A tollat aztán a tolvaj sietett nyomban eladni s a vevőnek nyomára is jött a rendőrség, el is kobozta tőle a tollat, de a tettest a vevő sem ismeri névről és így a rendőrség kérekerítése iránt a kapott személyleírás után indította meg a nyomozást.

— **Ajánlati versenytárgyalás.** A böldi ártéri hiduak nagyobb mérvű javítása vált szükségessé, a mire 1500 frtot irányzott elő a vármegye közigazgatási bizottsága. Ennek a munkának vállalat útján leendő biztosítására hirdet most ajánlati versenytárgyalást *Csató Zsigmond* dr alispán, a f. hó 21-iki határidővel, mely napon délelőtt fél tizenegyig a zárt ajánlatok az alispáni hivatalhoz benyujtandók, miután 11 órakor ezek felbontása és elbirálása történik.

— **Tolvaj cigányok.** *Bomba Mihály* *Jóska* és *Szokus Menyhért* duóba üzték a zsebtolvajlást, mig itt nálunk rajta veszték, mert rendőrbiztosunk éppen akkor csipte nyakou őket, midőn az *Ehrlich-féle* korcsmába akartak behatolni. Elfogatásukor megmotozták podgyászaikat s kitűnt, hogy szervezett betörő banditáknak előkelő tagjai, mert több értékes tárgyat s áru-cikkeket u. m. vásznat, kartont stb. találtak nálok. A tolvaj cigányok most a börtönben kiváncsiak a jövő sorsukra.

— **Trachoma.** A szegedi tanyákon körülbelül 3000 embernek van megtámadva a szeme egyptomi szembetegség által és e szám folyton szaporodik. Október elsején 10 trachoma-orvos megy a belügyminiszter rendeletéből a szegedi tanyák közé, kik elkészítik az általános összeírást, a betegek statikáját; azután az állami orvosok hat kerületi orvossal együtt megkezdik a betegek gyógyítását.

Irodalom.

Szalay-Baróti „*Magyar Nemzet Története*“ című munka 19-ik füzete a szokott díszes kiállításban jelent meg. Ezen füzettel a derék munka II. kötete kezdetét az *Anyjok* korával. Az *Anyjok* korát dr *Baróti Lajos* írja s a most megjelent füzet *Róbert Károly* uralkodását tárgyalja. A füzethez két melléklet van csatolva, az egyik *Nagy Lajos* király udvarát mutatja be, a mely hű másolata a „*Képes Krónika*“ czimlapjának, a másik a magyarok vándorlásának térképe, tervezte dr *Baróti Lajos*, rajzolta *Hácsek Ignác*. A szöveg közzé nyomott képek a következő *Kunigunda* királyné, II. *Venczel* cseh király, VIII. *Bonifác*pápa szobra, *Ottó* király ezüst pénze, *Rudolf* osztrák herceg, *Ottó* király, *Venczel* király pénze. A szepesváralji templom falfestménye, *Geutilis* biboros, *Geutilis* biboros pecsétje, *Károly Róbert*, a csákok czimere. A rozgonyi csatatér, a rozgonyi csata, *János* cseh király pecsétje, *Frigyes* osztrák herceg és római király pecsétje. A munka általában megérdemli azt az őszinte rokonszenvet, melyel a közönség fogadta és folyton kíséri. Előfizetéseket *Lampel R.* (*Wodianer F.* és *Fiai*) könyvkiadó czég még folyton elfogad füzetekenkint 30 krajczárjával. A most meg jelent kötetet pedig 1 frtos részletben is kapni.

NYILTÉR*)

Hamisított fekete selyem. Egészünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepörödik és csakhamar kiálszik, maga után csékely világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros színű szalonnás lesz és könnyen törik) lassan tovább ég (minthogy rostszálai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy magután, mely valódi selyem módjára soha össze nem töpörödik, csak meggömbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — Hennberg E. (cs. kir. udvari szállító) seiyemgyára Zürichben, házhoz szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végekben levő valódi selyem szövetiből. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Olcsó téglá.

Elsőrendű, fagymentes, viharuk el-lentálló szabadalmazott fedélcse-rép továbbá jarda téglá gya-log és kocsutak burkolására, építke-zési és fagymentes alapozási téglá, géppelvert téglá négy- és 6 sarkos padolat téglá, stb. a legkitű-nőbb minőségben igen jutányos árban kapható:

Uj. Zsoldos Ferencz,
téglyárában

13-2

Szentesen.

SZILBER JÁNOS
Magtár-utca 41.

KÖNYVNYOMDA-

mat a mai kor igényeinek megfelelőleg *ujolaj beren-deztem*, bármily nemű nyomtatványokat jutányos árért állítok elő.

KÖNYVKÖTÉSZE-

temet *vágó-gépel* és több e szakmához illő tárgyak-kal rendeztembe annyira, hogy bármily nemű e szakmába vágó munkákat pontosan és szerfölött jutányos árért számítok.

Munkakereskedésomben folyton raktáron van-nak elemi és polgári iskolák részére szükséges tankönyvek, ima- és ének könyvek, valamint folyóiratok és művek.

HIRDETÉSEK ELFOGADTATNAK

"TISZAVIDEK"

czimű
HETILAPRA.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI

BANK JELZÁLOG KÖLCSÖN (K)

BUDAPEST KEREPESI-UT 65. 2. EM. 24.

40 évi 5½ százalékos 50 évi 5 százalékos törlesztéses kölcsön földbirtokra, vidéki házakra és telkekre. — Malmokra és gyárakra 32 évre 6 százalékos amortisa-czió utján;

HÁZAKRA ÉPÍTÉSI KÖLCSÖN

50 százalék a megkezdésnél, 50 százalék a teljes felépítés után 6 százalék mellett. — 10,000 forintig való ¼ évi tör-lesztéses 6 és 7 százalékos személy hitelek pontos lebonyolítása.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI

BANK JELZÁLOG KÖLCSÖN (K)

Budapest, Kerepesi-ut 65. sz. II., emelet 24.

ESZENCZIAKAT

rum, cognac, mindennemű szeszes italok, asztali likőrök és különleges-ségek azon-nali elhibáz-hatatlan elké-szítésére a leg-

kitűnőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú, vegyi-leg tiszta eczetszencziát kellemes ízű boreczet és közönséges eczetek gyártásához. Leírások és használati utasítások ingyen mellékelteknek.

Kiváló eredményért kezeskedem.

Árlapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp

eszencziák különlegességek gyára PRÁG.

190. D.

4-21